

לב המזעזעים

עלון חודשי בענייני הלכה ומנהגים, מתוך סדרת הספרים "לב המזעזעים"

גיליון ק"ס

הלכות והליכות בענייני הדלקת נרות שבת (חלק א)

הביאור שאף שהדלקת נרות שבת היא חובה, הרי אפשר לצאת ידי חובה גם בנר שאינו יפה, ורב הונא מחדש שאם הוא זהיר בנר ועושה יפה הוי ליה בנים תלמידי חכמים (ב"ח רסג א).

למעשה: הדלקת נרות שבת היא חובה, ומשום מצוות עונג שבת צריך לקחת נרות נאים, ומחמת הידור מצווה יש לעשותם יפה (משנ"ב רסג ס"ק א).

"ואשה צריכה להדליק נר שבת בשמחת הלב וכוונה רבה, שכבוד גדול הוא לה, וזכות גדולה לעצמה לזכות לבנים קדושים שיאירו את העולם בתורה ויראה, וירבו שלום בעולם, ונותנת לבעלה אריכות ימים, לפיכך צריכה האשה להיזהר בזה" (תרגום זוהר בראשית מח ב).

הדלקת הנר

מקור למצווה

בגמרא בשבת (כה, ב) "מאי (איכה ג ז) "ותזנח משלום נפשי" אמר רבי אבהו זו הדלקת נר בשבת" ופירש רש"י שם (ד"ה הדלקת) ובמקום שאין נר אין שלום, שהולך ונכשל והולך באפילה עכ"ל, ועל זה הנביא היה מקונן שהוצרכנו לשבת בחושך ולא באור ועל ידי כך זנחנו משלום.

מקור נוסף: בבראשית רבה "ויברך אלהים את יום השביעי.. רבי אלעזר אומר ברכו בנר" (בראשית רבה יא ב, שבלי הלקט סימן נט).

מקור נוסף: "וקראת לשבת עונג" (ישעיה נח יז) זו הדלקת נר בשבת (מדרש תנחומא נח י).

מקור נוסף: מהפסוק (איוב ה כד) "וידעת כי שלום אהלך" ואין שלום אלא באור שנאמר (בראשית א ד) "וירא אלהים את האור כי טוב" (תשובת הגאונים שעיר תשובה סימן צב בשם רבינו חננאל).

האימהות הדליקו נרות שבת

מצינו שהאימהות הדליקו נרות שבת דכתיב (בראשית כד סז) "ויביאה יצחק האהלה שרה אמנו" כל ימים שהיתה שרה קיימת היה נר דולק מליל שבת ועד ליל שבת וכיון שמתה פסק אותו הנר וכיון שבאת רבקה חזר... מיד ויביאה יצחק האהלה (בראשית רבה פרשה ס טז, עיין א"א בוטשאטש רסג ח שהוא מצווה דנשים מוחזקות מהאימהות הקדושות והלאה).

חיוב או מצווה

אמר רב נחמן בר זבדא ואמרי ליה אמר רב נחמן בר רבא אמר רב הדלקת נר בשבת חובה (שבת כה, ב, רמב"ם הלכות שבת פרק ה הלכה א, שו"ע רסג ב).

שאלה מדברי רב הונא (שבת כה, ב) שאומר הרגיל בנר הוי ליה בנים תלמידי חכמים שמשמע שזה רשות שמה שייך סגולה על חובה.

דאורייתא או דרבנן

מדאורייתא - יש אומרים: שהדלקת נרות שבת חיובה מהתורה (בה"ג מנין המצוות מצוה לח) שדבר זה נמסר למשה רבינו בעל פה הלכה למשה מסיני וישעיה אסמכיה על הפסוק (ישעיה נח יז) "וקראת לשבת עונג" והרמב"ם (הלכות אישות פרק א הלכה ב) כתב שהוא מדברי סופרים והוא כשיטתו המפורסמת גבי קידושי כסף שדבר הנלמד מדרשה ואינו מפורש במקרא נחשב לדברי סופרים אף שהוא מדאורייתא (חת"ס שו"ת או"ח סימן קסח).

הלכה למשה מסיני - יש אומרים: שהדלקת נרות של שבת הם אחד מז' מצוות שהתקבלו עוד מזמן משה רבנו והחמירו בהם מאוד חכמים (פסיקתא זוטרותא שמות פרק לה, יראים סימן תכט).

ראיה לדבר: מהמשנה במסכת שבת (פרק ב משנה א) שמביאה מחלוקת במה מדליקים ובמה אין מדליקים רואים שכל חכמי הדורות לא נחלקו אלא במה מדליקים ובמה אין מדליקים אבל בהדלקה עצמה שצריך להדליק לא נחלקו, לפי שקבלה היתה לישראל מזמן משה רבינו להדליק נר של שבת (רבינו טוביה בן רבי אלעזר במדרש לקח טוב שמות לה ג, פסיקתא זוטרותא שמות לה ג, ראב"ד בראש ספר הקבלה).

מדרבנן - יש אומרים: וכך שיטת הרמב"ם שחיובה מדרבנן הרמב"ם (פרק ה מהלכות שבת הלכה א) כתב "וחייב לברך קודם הדלקה ברוך אתה ה'... כדרך שמברכים על כל הדברים שהוא חייב בהם מדברי סופרים" (וכ"כ בסדר רב עמרם סדר שבתות, מאירי דף כה, ב ד"ה הדלקת, פמ"ג מ"ז רסג א).

חיוב נביאים - ויש אומרים: שהוא חיוב מהנביאים שציונו להדליק נר לכבוד את השבת והדלקת נר נאה הוא עיקר החיוב ומברכים אשר קדשנו במצותיו וציונו לפי שגם גבי נביאים כתיב (דברים יח טו) "אליו תשמעו" וגם בכלל (עיין רמב"ם פרק ה הלכה א) לאו דלא תסור (סמ"ג עשין סימן ל).

לע"נ הרב יוסף אליעזר בן הרב חיים יעקב יהודה גרינפלד זצ"ל, נלב"ע ז' כסלו תשפ"ב

לע"נ מרת רחל בת רבי יוסף חיות ע"ה, נלב"ע ח' כסלו תשפ"א

משום כבוד שבת

מקור מהגמרא במסכת פסחים (נג, ב) "רבי שמעון בן אלעזר אומר יום כיפור שחל להיות בשבת אף במקום שאמרו שלא להדליק מדליקין מפני כבוד שבת" הרי שהדלקת הנר מפני **כבוד שבת**.

מקור נוסף "אמר רב נחמן .. הדלקת נר בשבת חובה" (שבת כה, ב), ופירש רש"י (שם ד"ה חובה) וז"ל **כבוד שבת** הוא שאין סעודה חשובה אלא במקום אור כעין יממא.

משום עונג שבת

מקור מהמדרש (תנחומא פרשת נח א) "הדלקת הנר מנין דכתוב (ישעיהו נח יט) "וקראת לשבת עונג זו הדלקת הנר בשבת, ואם תאמר לישב בחושך אין זה **תענוג**", מבואר שמצוות נר שבת חיובו משום עונג שבת.

וכן כתב הרמב"ם (פרק ה הלכות שבת הלכה א בתחילת דבריו עיין עוד להלן) "אפילו אין לו מה יאכל שואל על הפתחים ולוקח שמן ומדליק את הנר שזה בכלל **עונג שבת**".

מקור נוסף מדברי התוס' (שבת כה, ב ד"ה הדלקת הנר) כתבו "במקום סעודה דחובה היא שיסעוד במקום הנר **משום עונג**".

וכן כתב השו"ע (רסג ב, וש"ע הרב רסג א) אחד האנשים ואחד הנשים, חייבים להיות בבתיהם נר דלוק בשבת.... שזה בכלל **עונג שבת** הוא. ובמשנ"ב כתב שם (ס"ק א) "הנה עיקר הדלקת הנר הוא חובה משום מצות **עונג שבת**" וכתב שם השע"צ (שם א) שמקורו מדברי התוס' הנ"ל.

הטעם שיש עונג בהדלקת הנר

לפי שאין יורדי גיהנום אלא בחשך, שנאמר (איוב י כב) "ארץ עפתי [חשוכה] כמו אפל" ולכן האור שהוא היפך מדינה של גהינם יש בו עונג (מדרש תנחומא).

ועוד שאין שביעה אלא במראית העין, וכן אמר קהלת (קהלת ו ט), "טוב מראה עינים מהלך נפש" וכן אמרו חז"ל (עיין יומא עד, ב) לא יאכל אדם תבשילו אלא לאור הנר, כדי שישבע, הסומין [עיוורים] אוכלין ולא שביעין, ומי שאוכלין בלילי שבתות בלא הנר בחשך ידמו, כי אין אוכלין לשבוע נפשם, **ועוד** שמא יפול זבוב במאכל או שום דבר איסור ואין רואהו, לפיכך אמרו חז"ל הדלקת נר בשבת מצוה, **שיתענג בשבת במאכל ובמשתה** (פסיקתא זוטרותא לקח טוב שמות פרשת בשלח פרק טז סימן ח).

משום שלום בית

מקור "אמר רבא פשיטא לי נר ביתו ונר חנוכה נר ביתו עדיף משום שלום ביתו" (שבת כג, ב), פירש רש"י (שם ד"ה שלום ביתו) והכי אמרינן בגמרא לקמן (שבת כה, ב) "ותנחז משלום נפשי זו הדלקת נר בשבת" שבני ביתו מצטערים לישב בחושך" (ב"י תרעא א, שו"ע רסג ג, משנ"ב שם ס"ק לו מא).

רש"י בשבת דף כה, ב (ד"ה הדלקת נר בשבת), ובמקום שאין לך נר אין שלום שהולך ונכשל והולך באפילה (משנ"ב רסג ס"ק ל, שו"ע הרב רסג א), וכעין זה כתב המרדכי (שבת סימן רצד בשם מהר"ם מרוטנברג) שענין שלום בית שלא ישל בעץ ובאבן.

לפי ביאור זה אין הכוונה שלום בית שלום בין איש לאשתו אלא

זו לשון מושאלת שלא יהיו מאורעות המצערים את האדם וגורמים לו עגמת נפש.

ביאור אחר: משום שלום בית כפשוטו, כמו שכתב הרמב"ם וחמור יותר מנר חנוכה משום שלום בית, שאם היה לפניו נר ביתו ונר חנוכה או נר ביתו וקדוש היום נר ביתו קודם משום שלום בית שהרי השם נמחק לעשות שלום בין איש לאשתו (רמב"ם הלכות חנוכה פרק ד הלכה יד).

ביאור אחר: נר יפה הוא גם כן בכלל עונג שבת כשהבית מלא אורה וזהו נקרא שלום בית (לבוש רסג א).

טעם אחר למצות הדלקת נרות: כדי שלא יבוא לידי חילול שבת כשיצטרך לאור (פסיקתא זוטא שמות פרק לה).

הטעם שמברכים ברכה על עונג

לסוברים שהדלקת הנר באה משום עונג שבת או משום כבוד שבת הטעם שתקנו חכמים לברך על הדלקת הנר שהרי לא מצאנו ברכה על כבוד שבת או עונג שבת.

ועוד מדוע מברכים ברכה בפני עצמה הרי היא בכלל מצות עונג שבת או כבוד שבת ואם כן מדוע הנוסח הוא להדליק נר של שבת.

וביאור הענין: שהדלקת הנר הוא ראש לכל עונג שאין לך עונג בלי אור לכן מברכים להדליק נר של שבת כשאר מצוות מדרבנן (דברי המאירי כה, ב ד"ה הדלקת).

טעם אחר: לפי שכל עניני כבוד ועונג שבת אין צריך לברך כיון שאין חיוב לעשות פעולה מיוחדת לצורך שבת ואם יבשל אוכל ביום חול ומייחדו לשבת מקיים מצות עונג שבת וכיון שאין הכרח לעשות מעשה לצורך כבוד שבת ועונג שבת לכך לא תיקנו ברכה.

בשונה מהדלקת הנר שהדלקה עושה מצווה ואם יש לו נר דלוק חייב לכבות ולחזור ולהדליק במיוחד לכבוד שבת (עיין רמ"א רסג ד) לכן תיקנו ברכה על מעשה זה אף שיסודו מכבוד או עונג שבת (תורת חיים ס"ק טו, עיין שלמי תודה יו"ט סימן ט אות ה).

טעם הדלקה בזמנינו

בזמנינו שיש אור החשמל הטעם בהדלקה נרות שבת

משום תוספת אורה

וראוי בזמנינו שאור החשמל דולק ולא ניכרת תוספת אורה, לכבות את אור החשמל לפני הדלקת הנרות ולאחר שתדליק האשה ידליק אחד מבני הבית את מנורת החשמל, או שהאשה עצמה תדליק את אור החשמל לכבוד שבת קודם הדלקת הנרות ותכוון בברכתה אף על אור החשמל (שמירת שבת כהלכתה פרק מה סד).

עצה נוספת: לברך על הנרות אפילו שהחשמל דולק ולהדליק נרות ארוכים שדולקים עד אחר גמר פעילות החשמל וישתמשו לאורם וכמבואר בשו"ע (עיין רסג ד) שמותר לברך על הנרות אם יהנה מאורם אפילו לאחר זמן (מאורת נתן פרק שביעי סימן כ).

טעם אחר: מפני כבוד השבת שדולק בו נרות בסעודה כמו שמצאנו בסעודות של מצווה כגון חתונה ברית ולכבוד המעמד והשמחה מדליקים (עיין שבלי הלקט סימן רמב).

במעלת הרגיל בנר שבת

אמר רב הונא הזהיר [הרגיל] בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים (שבת כג, ב) דכתיב (משלי ו כג) "כי נר מצווה ותורה אור", דהיינו על ידי נר מצווה של שבת מגיע תורה אור דהיינו אור של תורה (משנ"ב רסג ס"ק ב).

רב הונא היה רגיל לעבור תמיד על פתחו של רבי אבין שהיה חרש עצים ראה שהיו רגילים הבעל והאשה בהידור בהדלקת נרות שבת אמר בגלל שהם רגילים בהדלקת הנר יזכו לשני בנים תלמידי חכמים יצא מהם רב אידי בר אבין ורב חייא בר אבין.

רב חסדא היה רגיל לעבוד תמיד על פתח בית חמיו של דרב שיזבי, ראה שהיה רגיל בנר אמר אדם גדול יצא מכאן ויצא ממנו רב שיזבי" (שבת כג, ב), פירש רש"י (שם ד"ה דנפק) דחתנו כבנו, מכאן רואים שמי שזהיר בהדלקת הנר זוכה לבנים וחתנים תלמידי חכמים.

ביאור הזהיר בנר

יש מבארים שהכוונה בדקדוקי ההלכות, וראייה לדבר שהרבה נזהרים בזה ואין בניהם תלמידי חכמים לפי שאינם נזהרים בפרטי ובדקדוקי ההלכות (תלמיד המאירי שבת כג, ב ועוד).

ביאור אחר: הזהיר בנר ביפיו לעשותו יפה כמו להדליק בשמן זית (ש"ע רסד ו מטה משה עמוד העבודה שבת, סימן תיד).

ביאור אחר: הרגיל בנר להרבות נרות (ביאור הגר"א על הש"ע רסג).

ביאור אחר: הרגיל בנר שתמיד יש נרות הדלוקים בביתו כדי שבני ביתו יכולין ללמוד בלילה אצל הנר, ובכך הויין ליה בנים ת"ח (שבות יעקב הובא בספר דף על הדף שבת כג, ב, עיין יעקב על גליו העין יעקב שבת שם).

הטעם שזוכה לבנים תלמידי חכמים ולא שהוא עצמו יהיה תלמיד חכם מה שנאמר זוכה לבנים תלמידי חכמים מדובר אם הוא כבר תלמיד חכם אז יזכה לבנים תלמידי חכמים, או במקום דלאו בר הכי הוא, שאינו יכול להיות תלמיד חכם (פרי חדש תרעא א).

טעם אחר: כיון שהדלקת הנר חיובה יותר על האשה, והיא המדלקת, לכן יש שכר טוב בנים תלמידי חכמים פרי הבטן אשה יראת ה' ותגל יולדתו שהיא מתעסקת במצווה (פתח עינים שבת כג, ב).

חובת הדלקה

אחד האנשים ואחד הנשים, חייבים להיות בבתיהם נר דלוק בשבת (ש"ע רסג ב), **והטעם:** משום שלום בית (לבוש רסג ב).

הטעם שמעשה ההדלקה מוטל על הנשים

נהגו שהנשים מדליקות וז"ל השו"ע הנשים מוזהרות בו יותר (ש"ע רסג ג).

מקור לזה מהמשנה (שבת לא, ב) "על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן על שאינן זהירות בנדה ובחלה בהדלקת הנר" ומוכח שנשים נענשות על כך יותר משום שמוזהרות על זה יותר (ערוה"ש רסג ז).

ועוד במשנה שם (לד, א) "שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה עשרתן ערבתן הדליקו את הנר" ומבואר שהבעל אומר לאשה שתדליק.

הטעם: משום שמצויות בבית ועסוקות בצורכי הבית (ש"ע שם).

טעם אחר: מפני שכבתה אורו של עולם (ירושלמי שבת פ"ב ה"ו), דהיינו שהחטיאה את האדם הראשון ובכך גרמה מיתה לאדם הראשון ובה החשיכה את נשמתו של אדם הראשון שקרויה נר, כמו שנאמר "נר אלהים נשמת אדם" (משנ"ב שם ס"ק יא), ונתנו לה מצוות הדלקת הנר כדי שתתקן מה שקלקלה (ש"ע רסג ה, קיצור ושלחן ערוך עה ה).

כשאין באפשרות האשה להדליק

הבעל מדליק ומברך, המשנ"ב (רסג שם יא) מביא שבשבת הראשונה אחר הלידה מדליק הבעל ומברך.

לומר לאשתו להדליק

מצווה לומר לאשתו להדליק את הנרות בזמן אף על פי שיועד בודאי שתדליקם כמאמר המשנה (שבת פרק ב משנה ז) שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה עשרתן ערבתן הדליקו את הנר (רמב"ם שבת פרק הלכה ג, קיצור הש"ל"ה מסכת שבת ענין הדלקת נרות).

הדלקת בנות הבית

מעיקר הדין הדלקה אחת פוטרת את כל בני הבית, **הטעם:** משום שגדר המצווה הוא כעין נר איש וביתו שנאמר בנר חנוכה שעל ידי אחד מבני הבית מתקיים המצווה (ערוה"ש רסג ה).

יש הנהגים: שכל בנות הבית שהגיעו לחינוך מדליקות נרות שבת בנוסף לבעלת הבית (ערוה"ש רסג ז, הגדה של פסח בית בריסק הדלקת נרות שבת שכך נהגו בבית הגר"ז מבריסק), **הטעם:** כיון שהם נצטוו יותר מהאנשים ולכך מברכת כל אחת ואחת (ערוה"ש שם).

הדלקה בכרכה לשאר בנות הבית

יש שנוהגות: לברך על הדלקה זו (תהלה לדוד ס"ו ז, קיצור שולחן ערוך) ולנוהגות כן טוב שכל אחת תדליק בחדר אחר שמשמששים בו בשבת (ערוה"ש רסג ז).

הטעם שלא חוששים לברכה לבטלה

לפי שמכוונות שלא לצאת בהדלקת האם, ומה שלא חששו לברכה שאינה צריכה משום שראו לנכון להרגילן במצווה זו והחשיבוה כצורך (ארחות שבת פרק לג הערה יד).

תיקון הנרות

וטוב שהאיש יתקן הנרות (משנ"ב רסג ס"ק יב), **הטעם:** כדי לסייע במצווה זו (קיצור שולחן ערוך סימן עה סה).

טעם אחר: כדי שלא תשהה האשה בהדלקתה בהגיע זמנה (משנ"ב רסד ס"ק כח).

סמך לדבר: מדברי המשנה בשבת (ב ז) "על שלשה דברים נשים מתות בשעת לידתן על שאינן זהירות בחלה בנדה ובהדלקת הנר" הטעם שלא נכתב "בנר" כמו בהפרשת חלה שנכתב "בחלה" אלא נכתב "בהדלקת הנר": לרמז שחיוב הכנת הנרות על הבעל והאשה רק תדליק לכן כתב ב"הדלקת הנר" שתיקון הנר לא עליה אלא עליו (תוס' רע"א שבת פרק ב משנה ו).

ויש אומרים: שמכאן המנהג שהחתן קונה לכלתו פמוטות שבהם תדליק נרות שבת אחר החתונה, וזה חלק מחיובו של

הבעל להכין את הנרות בעבור אשתו (שמירת שבת כהלכתה פרק מג הערה מא).

הבהוב הנרות

נהגו להדליק הפתילה ולכותה, **הטעם**: כדי שיאחוז בה האור יפה (רמ"א רסג יב).

והיום שאין שום תועלת בהבהוב ואדרבה בחלק מסוגי הנרות ההבהוב גורע לכן אין לעשות כן (שו"ע רסד ט, דינים והנהגות לחזו"א פרק ט סימן ו, שש"כ פרק מג הערה מא).

כמה נרות מדליק וכנגד מה

מעיקר הדין מספיק להדליק נר אחד, וכן הוא נוסח הברכה להדליק נר של שבת כעיקר הדין (פמ"ג א"א רסג יא) ויש שעושים ב' פתילות... וברמ"א (שם) כתב דיכולים להוסיף וכן נהגו ומצווה להרבות בנרות (במעשה רב מ כתוב שהגר"א הרבה בנרות).

יש המדליקים ב' נרות בלבד, וכך המנהג בהרבה מקהילות בני ספרד הטעם: אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור (שו"ע רסג, בכתבי יד של ספר התשב"ץ אוסף מס' ו סימן רכה הובא שטעם זה נתן אליהו הנביא עיין שם, עיין בא"ח שנה שניה תחילת פרשת נח טעמים נוספים).

טעם אחר: לפי שכל הדברים בשבת כפולים הם שני כבשים, לחם משנה, זכור ושמור (שו"ת הרשב"א ח"ז סימן תקל בשם התנחומא בתנחומא שלפנינו לא נמצא אבל במדרש תהילים צב א נמצא, כל בו סימן כד, מטה משה סימן תיד).

טעם אחר: כנגד איש ואשה שיש בהם יחד נ"ר נ"ר אברים, רמ"ח אברים באיש ורנ"ב אברים באשה (עיין סידור תפלה לרוקח מהדורה של מורי זקני הגאון ר' משה הרשלו ירושלים תשנ"ב ח"ב עמוד תצב בביאור הענין, מטה משה אות תיד, כה"ח רסג ד) והנשמה נקראה נר שנאמר (משלי כז) "נר ה' נשמת אדם" (הגהות הרש"ל על הטור רסג, מטה משה אות תיד, כה"ח שם).

טעם אחר: על שם מה שנאמר (ברכות מג, ב) פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו... ומהדר ליה בקדושה דבית שמשא [וחוזר אליו בשתית כוס של קידוש בליל שבת] וב' פעמים נר עולה ת"ק כמנין חמש מאות ובזה נתקן מאור עיניו (מטה משה תיט בשם ספר שכל טוב).

טעם אחר: להאיר אורה כפולה לגוף ולנפש לפי ששבת ודאי תענוג לנפש היא, וגם תענוג לגוף וכמו שנאמר (ישעיה נח יד) "אז תתענג על ה'" (בא"ח שנה שניה תחילת פרשת נח).

יש המדליקים: שבעה נרות (מג"א רסג ב בשם השל"ה), **כנגד** שבעה ימות השבוע (עולת שבת ר"ש סימן רסג, באר היטב שם ס"ק ב ונכון הוא לידועי חן, משנ"ב שם ס"ק ועיין בן איש חי שנה שניה פרשת נח אות א כנגד שבע ספירות), **טעם אחר**: כנגד שבעה קני מנורה (של"ה מסכת שבת פרק תורה אור סוד הדלקת נר שבת).

ויש המדליקים: עשרה נרות **כנגד** עשרת הדברות (משנ"ב רסג ס"ק ו, בספר ברכת הבית שער מה כתב כנגד עשרה ספירות), **ויש אומרים**: כנגד עשר מנורות (עיין מנחות צט, א) שעשה שלמה (יפה ללב ח"ב ס"ק ג).

יש אומרים - שמדליקים כנגד העולים לתורה דהיינו בשבת מדליקים ז' כנגד ז' עולים לתורה, וביו"ט ה' כנגד חמשה העולים

לתורה, וביו"כ ששה (כה"ח רסג ט, פתח הדביר רסג א), **סמך לדבר**: ממה שכתוב (משלי ו כג) "כי נר מצוה ותורה אור" תלה הכתוב הדלקת הנר בקורין בתורה כמספרם כמשפטם.

והמנהג [בבני אשכנז] להדליק כמנין הילדים.

יש אומרים: שאף שמוסיפים יש לעשות היכר לשני הנרות שכנגד זכור ושמור, להדליקם בפמותות נפרדים (ספר מאמר מרדכי).

להרבות בנרות להוציא מלבן של צדוקים שאומרים שאסור להדליק נר בערב שבת וסמכו על הפסוק (שמות לה ג) "שלא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (עיין מעשה רב הוראות והנהגות מהגר"ח מוואלזין קיב בהערה שם).

כמעלת להרבות אורה

אמרו המקובלים כי כל הזהיר להרבות בנרות שבת זוכה להארת אור הגנוז משבעת ימי בראשית שצפה בה אדם הראשון מתחילת העולם ועד סופו אשר הניחו הקב"ה חלק זה למנת חלקם וכוסם של מכבדי השבת ומאירים אותה בנרות ומאורות (ספר חמדת ימים שבת קודש פרק ז).

הוספת נר לכל ילד שנולד

הטעם במנהג שעולים ומוסיפים נר לפי כל ילד שנולד (ספר נשמת שבת דף נז בשם ספר תורת חיים רסג ד) על פי הגמרא בשבת (כג, ב) בשכר שמרבה בנרות שבת זוכה לבנים וחתנין רבנן ולכן מוסיפים נר כדי שיזכו לכך (ליקוטי מהרי"ח ח"ב סדר התנהגות).

טעם אחר: על פי דברי הא"ר (רסג ב) ששני הנרות הם כנגד איש ואשה, ולכן מוסיפים גם כן בשביל הילדים (שו"ת חיי הלוי ח"א סימן לד אות ג).

טעם אחר: לפי שהאשה לא היתה יורדת ממיטתה שבוע אחר הלידה (כמבואר במשנ"ב רסג ס"ק יא לגבי כשאין האשה יכולים להדליק) ואף שבעלה הדליק מכל מקום החמירו על עצמם להוסיף נר נוסף כעין קנס.

טעם שיוולדת מוסיפה הרי היא אנוסה ובאונס אינה צריכה להוסיף ואם כן למה נהגו העולם להוסיף נר ולגירסת המהרי"ל (הלכות שבת דף כט מדפי הספר בסוגרים) אשה שחלתה ולא הדליקה נר בשבת והורה לה שתהא זהירה כל ימיה להוסיף על כל נר של מצות יותר ממה שהיתה רגילה [חלתה משמע אף באונס] אתי שפיר שיוולדת היא בכלל חלתה וחלתה צריכה להוסיף נר וזה סיבת המנהג להוסיף נר (משנה הלכות ח"ז סימן לה ד"ה ונראה).

אשה שמתארחת במקום אחר

אשה שמתארחת בבית אחר, לא נהגו להקפיד להדליק את מספר הנרות שרגילה להדליק בביתה אלא מדליקה ב' נרות, ולא דווקא גדולים כמו שרגילה בביתה, **הטעם**: שמסתמא אין האשה מקבלת על עצמה להדליק יותר משתי נרות אלא בביתה (ברכת הבית שער מה ס' יז) ואע"פ שלא התנתה בפירוש לב ב"ד מתנה עליו (שערים המצוינים בהלכה סימן עה ס"ק ג).

ויש הנהגות: להדליק את המספר שמדליקות בבית אף שמתארחות (ארחות רבינו שבת לה, קובץ מבית לוי הדלקת נרות שבת אות ז בשם מרן).